

Tisztelt Legfelsőbb Bíróság!

Hiv. szám: Mfv.I. 10.586/2007/1.

A Fejér Megyei Bíróság Mf.22.932/2006/5. számú részítélete ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet az alperes az írásbelivel egyezően fenntartja. Az I. és II. fokú bírósági határozatok megváltoztatását: a jogalap hiányára tekintettel a kereset elutasítását kérjük. Pernyerés esetében mindhárom fokú eljárásra vonatkozóan felperesi perköltségbeli kötelezést indítványozunk. A felülvizsgálati eljárásra vonatkozó perköltség-megállapodást ezennel bemutatjuk.

Az alperes az alsóbbfokú bírósági határozatok jogszabálysértő mozzanatait, azok téves jogmagyarázatát, hibás eredetét és abszurd kihatásait részletezően igyekezett kifejteni. Ismétlésüket mellőzzük. Egy mondatba sűrítve a legfőbb érvünket: jogszerű politikai-közjogi döntés felülbírálatára munkaügyi bíróság nem jogosult. 4 dologról érdemes szólni. A cél a háttér, valamint annak következményei éles megvilágítása.

1) Nyilvánvalóan, és már eddig is ez az ügy jogtörténelmet ír(t). Kerülendő az a vád, hogy a magyar jog axiómáinak megfelelő érvelés a tárgyaláson el sem hangzott, csak utóbb a nyilvános kritikában. És ha már tárgyalás: miután ezt kérni a Pp. megengedi a jogorvoslatot előterjesztő félnek. Bizonyára nem járunk úgy, mint a II. fokú perben, ahol a tárgyalásvezető minden második mondatba belekötött, az ő tárgyalásvezetői jogát bizonygatta, és alkotmányjogból próbált inkompetens kioktatást nyújtani. Nem volt mód kifejteni, hogy van politikával átitatott közjog, és van egyenlőségre, mellérendeltségre építő magánjog. Esetünk az előbbi! A testület által kieszközölt új választás is az: annak minden előzményével, kockázatával és utóöngéjével. Ugyanakkor az egyes vonatkozásokat jobb híján, mutatis mutandis átvevő politikusi foglalkoztatási jogviszony kvázi munkajog, azaz magánjog. Utóbbiban egy az egyben küzd meg - munkaügyi bírósággal a végponton - a foglalkoztató és a foglalkoztatott. Itt van tere, értelme a rendeltetésellenes joggyakorlásnak. Mellékszál, hogy még a magánjogi alapokon belül is, evidensen kellett volna, hogy legyen tere, kritérium-rendszere, bírálata a foglalkoztató iránti lojalitásnak, s a Mt. szerinti kétoldalú, jóhiszemű együttműködési kötelezettségnek is. Ezt a munkaügyi ítékezés a vezető tisztségviselőtől keményen számon szokta kérni. Itt, a testületével együttműködni képtelen polgármester esetében a jelen ügyben eljáró bíróság megalapozottan feltárni sem volt hajlandó.

A közjog, s annak révén a politika világa más természetű. Ott rendszerint egy áll szemben meghatározhatatlan közjogi alannal, minősített többségű testülettel, esetünkben választói sokasággal. A (pártos avagy a sima, helyi) politika küzdelme jogi értelemben (!) nem tud vagy nem akar mit kezdeni a jóhiszeműség, tisztesség Mt-beli kategóriáival, s mindezeket nem az Mt. szerint ítélik meg még a hivatásos képviselők esetében sem. Megválasztják vagy nem választják meg, tiszta közjog: nem munkajog, nem magánjog. Az időközi választás és annak szükségszerű előzménye nem munkajogi viselkedés-kultúra-verseny, hanem a község, a választópolgárok elégedetlenségének kifejezése és megoldása. Az okot egy másféle okozattal összecserelni nem korrekt.

Jó lenne, ha a választott tisztségviselők magatartása, etikai mércéje magasan felette állna az Mt. elvi-etikai zsinórmértékének. Valójában viszont a politikai közszereplők esetében csaknem minden megengedett. Felróhatja egyáltalán a bíróság a testületnek azt, amit a testület túlhatalommal bíró, azzal nem kifogástalanul élő vezetőjének, a polgármesternek elnéz? Mi köze van egyáltalán egy magánjogra rendszeresített munkaügyi bíróságnak a jogszerű helyi önkormányzati időközi választáshoz, mint politikai-közjogi aktushoz?!

Ténylegesen, esetünkben még a véleménynyilvánítás szabadságát, majd pedig az arra épülő demokratikus lépések, döntések sorát a törvény és az AB tágra nyitotta. Ebbe durva szóváltás, testület előtti számonkérés, kivonulás, frakció-hűtlenség, a vezetői alkalmasság és tekintély megkérdőjelezése, a bizalmatlanság kifejezése, a közös távozás kikényszerítése a politika lényegéből eredően lehet jogszerű. Helyben és a parlamentben is. Szabad mandátuma van a képviselőknek, így a testületüknek is. Képtelenség, hogy/ha utólag ezt egy munkaügyi bíróság

kötötté teheti! Milyen jogon kéri számon bármelyik, főként a munkaügyi bíróság a döntés érdemét? A politika nem kisasszony-futball, és a választási vesztesnek a legközelebbi megmérettetéskor lehet jelenése. Diktatúrában a lecserélt eltűnik, egy Ny-Európai demokráciában a cserepadra ül, minálunk bánatpénzt követel bíróság előtt? Egyetlenegy fő, a felperes járt el így: senki más nem vette erre az erkölcsi és jogi bátorságot!

Megítélésem szerint a magánjog-közjog különbségében mutatkozó alapállás, az itt olykor jelentkező csőllátás viszi zsákutcába a munkaügyi bíróságot a sztrájkjogról szóló törvény jogvitáinak elbírálásakor is. Lásd: 1991. 255. eseti döntést a még elégséges szolgáltatásról. Lesz külső tétje, elméletileg továbbgyűrűző hatása is a mai határozatnak.

A magánjog jogviszonya tipikusan relatív szerkezetű, a közjogé pedig többnyire abszolút szerkezetű. Utóbbiban, és főként egy alanyra vetítve lojalistásnak, hálának, alkuknak, majd azok félretételének, az érdekektől független együttműködési készségnek sem általában, sem különösen a mai Magyarországon nincs jogilag számon kérhető mércéje, kritériuma, így nem lehet munkajogi jogkövetkezménye sem. A bíróság - még a közjogi kompetenciával a Pp. XX. fejezete szerint eljáró igazságszolgáltatás - sem egy döntés politikai genézisét, okát és pártos tartamát, hanem csupán a megszabott jogi, főként hatásköri, alaki jogi menetét vizsgálja meg és felül: az alkotmánybeli hatalommegosztásra kényesen ügyelve, az alaptörvény 50. § (2) bek. alapján. Máskülönben de jure és/vagy de facto politikai bírósággá válnék, és üzemszerű jogorvoslati fórum lenne a választásokon vesztek számára. Nonszensz, hogy amire sem az AB, sem a L.B. a választási-népszavazási bíráskodás kapcsán nincs felruházva, azt magára veszi egy munkaügyi bíróság.

Sárosd az egy fecske, mely nem csinált nyarat! Sárosd helyi közélete nyugodt, a testületben korrekt együttműködés dívik. A régi polgármester idején gyakori zűrök, viszályok, egoista túlzások és önzések megszűntek. Kellene bizonygatni, hogy egy polgármesternek nem az előjoga, hanem a kötelessége és a felelőssége több a közemberekénél?! És még ő perel?

Tehát: azért nincs itt munkaügyi bírósági hatáskör, mert az önfeloszlatás alkotmányos önkormányzati alapjogból eredő, önálló, érdemében felülvizsgálhatatlan helyi politikai döntés. Általa a polgármester lecserélése 3/5 részben megfellebbezhetetlen, autonóm politika, 1/5 részben más bíróságra tartozó közjog, és csak akkor, maximum egyötöd részben munkajog, ha a tisztségviselőt kvázi fegyelmileg elbocsátanák. Hibázott a munkaügyi bíróság, amikor - fegyelmi felelősségre vonás híján - önmagának kvázi fegyelmi bíráskodás-szerű magánjogi kompetenciát, hatáskört, majd ijesztően részrehajló megítélésre jogot vizionált.

Ha ezt a vízvonalat figyelmen kívül lehet hagyni, akkor szinte minden más politikai-közjogi kázusból is lehet a bukást kompenzáló retorzióként magánjogi jogsértést és anyagi elégtétel-adást kreálni. Ad absurdum: ha a T. Ház az Alkotmány 28. § alapján, sima feles döntéssel feloszlatná önmagát, az, aki ezt nem kívánta, már a Fejér megyei ítélet szellemében mehetne is a pénztárba felvenni a ciklus végéig várt javadalmazást?! Sőt, helyben vagy országosan, ezt, összejátszva, félévente újra és újra elő lehet venni, mikor kinek hiányzik jobban a pénz. Riogatás mindez? Elvileg és gyakorlatilag sem az!

2) Számokkal igazoljuk a fő tételt. Önfeloszlatás miatt kitűzött időközi önkormányzati választások adatai (az Országos Választási Iroda honlapján meglévő adatok nyomán): volt ilyen 2003-ban 8 eset, ebből 6 esetben maradt a polgármester. 2004-ben már 25 (benne van Sárosd is), ebből 8 esetben maradt a korábbi polgármester, 14-ben új lett, 2-nél a korábbi nem indult, 1 esetben szavazategyenlőség képződött. 2005-ben keletkezett 17 eset, ebből 6-ban maradt a régi, 7-ben új polgármester lett, 3-ban nem indult a korábbi, 1-nél nincs adat. Önfeloszlatás miatti időközi választás 2006-ban nem volt. 2007-ben lezajlott 18 eset, ebből a polgármester 10-ben maradt, 7-ben új lett, 1 nem indult. 2008-ban már 21 eset startolt, ebből a régi polgármester 2-ben maradt, 8-ban új lett, 4 nem indult, 7 választás folyamatban van. Következésképpen: eddig 89 önfeloszlatás miatti időközi választás jött szóba, s ezeknél 38 esetben választottak meg új személyt polgármesternek. A régiek többsége megmaradt, mert

alkalmasnak és méltónak tartotta erre a helyi választók többsége. Sárosd esetében másként döntöttek a választók: hogy mi mindenért, az benne van az önkormányzati, s a peres iratokban, csak éppen a bíróság nem észlelte. A plurális választási rendszerekből eredő axióma: választói döntéssel kifejezett bizalmatlanságot és méltatlanságot bíróság nem vizsgálhat és nem bírálhat felül. Kompenzációt pedig jogalap és mérték szerint csak akkor, s a szerint adhat s kaphat bárki, amint és amennyire törvény megállapítja. Ilyen az önfeloszlatáskor törvénnyel rendszeresítve nincsen: de pl. lemondáskor, ciklusvégén van. Ez a törvény is alkotmányosan köti a bírót. A II. fokú perben Dr. Kozma Tamás tanácselnök-bíró úr mindezt nem engedte kifejteni.

Az önfeloszlatás „eszkalálódik”: újabban már városokban is van ilyen. Nyilvánvalóan a patt-helyzetközeli testületi arányok miatt, mert a pártok, ill. frakcióik ekként kívánnak jobb arányokat maguknak kicsikarni. Ez idő szerint ennek a - tartalmilag a visszahívásra emlékeztető, attól mégis különböző - jogintézménynek a kiiktatása nincsen napirenden. Hasonlóképpen: a polgármesterek 1994. óta honos közvetlen választása sem áll reform előtt, noha van vele kapcsolatban vita. Láthatóan: helyi közpolitika és közjog ad célt és keretet az önfeloszlatáshoz: nem előfeltétel bárki fegyelmi elmarasztalása, és a kulcs a bizalom. Egyetlen olyan alkotmánybíróság határozat sincs, amelyik az alaptörvény szempontjából megítélte, kifogásolta volna az önfeloszlatás jogi lehetőségét, jogtételeit, negatív finanszírozását, avagy a munkaügyi bíróság ítéletében jelölt elveket, módokat alkotmányos követelményként előírta volna. Olyan sincs, amelyik egyenlőségjelet tenne az alkotmányellenes működésért (pl. a működésképtelenségért) való országgyűlési feloszlatás, és az önfeloszlatás közé. És, már elnézést a bírálattól, de a Jogi alaptan c. stúdiumon belül a jogszabály-értelmezésnek olyan válfaja sincs, mint amelyet a nyelvtanin, a logikain, a rendszertanin (!) és a történetin kívül ebben az ügyben a hatályos jognak az alsóbb fokú bíróságok tulajdonítottak.

3) Mindkét fokú bíróság hibásan, okszerűtlenül, egyoldalúan, néhol iratellenesen ítélte meg a bizonyítás anyagát. Beadványainkban erre konkrétan is utaltunk. Mind ez ideig a bírósági gyakorlat tartotta magát a BH 1999. 44. számú eseti döntésben kijelölt, korrekt jogértelmezéshez: „*A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg.*” Esetünk megfelel a törvénysértő mérlegelés kivételes feltételének. Ha ez így van, akkor - még elvi jogi érvelésünk elutasítása esetében is – hatályon kívül helyezés következhetné, mégpedig lehetőleg az ügyben eddig el nem járt I. és II. fokú bíróság új eljárását megszabva. A másodlagos petíció erre utal.

4) A felperestől, közvetlenül, 4 nappal ez előtt érkezett, 10 oldalas ellenkérelemben nem találtunk olyan, a felülvizsgálati eljárásra tartozó tárgyi vagy jogi hivatkozást, ami alapos volna. Indító megállapítása eredendően téves: ti. az, hogy a felperes és az alperes között – idézem – közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése történt. Nem! Rosszszisztemű az ellenkérelem 7. oldalán szereplő állítás: nevezetesen, hogy „Alperes nem a jogszabályok által biztosított eszközeivel élt a Felperessel szemben, így Felperesnek nem is adott lehetőséget a védekezésre, magatartásának indokolására, igazának bizonyítására.” Minden elemében hamis állítás! A rossz polgármester is a testület vezető előljárója, determinálója. Neki nem kell plusz jogot adni, ott van eleve nála, mert közte és a képviselő-testület között törvényben szabályozott hatalommegosztás van. A polgármester nem tudott ebben a keretben a falu hasznára lenni, inkább csak a magáéra törekedett. Ennyi elég. A reklamált „védekezés” fegyelmi felelősségre vonást követelt volna: másutt viszont azzal érvel a fél, hogy erre semmiféle ok, alap nem volt. Megjegyzendő: a több ízben jogi hibát elkövető polgármester tisztségének megszüntetését bíróságtól lehet kérni. Ám nem a Felperes, sem a munkaügyi bíróság, hanem az Ötv. szerinti testület hatásköre, joga az eszközök közötti választás.

Ellentétben a felperesi beadvány önsajnálkozó kitételeivel, egy demokratikus politikai versenyben nem csak a polgármester, hanem a testület minden egyes tagja vállalta a választók ítéletét, a döntés kockázatát: csak előbbi nem volt képes, ill. hajlandó azt tudomásul venni. Milyen rendeltetés-ellenes joggyakorlás az, mely a politikailag felelősséget vállaló döntőnköt ugyanúgy érinti, mint azt, aki irtózik a választókkal való szembenézéstől?

Végül, a remélt alperesi pernyerés esetében a megállapodás szerinti mértékben ügyvédi perköltséget kérünk megállapítani.

Tisztelettel várjuk a Legfelsőbb Bíróság megváltoztató határozatát.

Bp., 2008. 04. 23.

*Tisztelettel: Sárosd Nagyközség önkormányzata alperes
képv: Kolláth György ügyvéd*

Megjegyzés: a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgáló tanácsának a 2008. április 23-i nyilvános ülésén meghozott ítélete az alsóbbfokú munkaügyi bírósági határozatok jogsértését orvosolta, a téves jogmagyarázatokat kiiktatta, az ex-polgármester keresetét elutasította. Kgy